Valon ja Suomen Olympiakomitean lausunto hallituksen esitykseen (HE 228/2016 vp) eduskunnalle laiksi rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämisestä, laiksi rahanpesun selvittelykeskuksesta sekä eräiksi niihin liittyviksi laeiksi

Valo ja Suomen Olympiakomitea (jatkossa lausunnonantajat) lausuvat otsikkoasiassa seuraavaa:

Kilpailutulosten ja -tapahtumien manipulonti eli nk match fixing on urheilun suurimpia eettisiä ongelmia. Match fixing rikollisuus pyrkii urheilutulosten manipuloinnilla voittamaan ansaitsematonta etua urheiluvedonlyöntimarkkinoilla. Ilmiö on myös osa kansainvälistä rikollisuutta. Manipulointi on yksi tapa pestä rikollista rahaa puhtaaksi. Saavutetuilla voitoilla edelleen rahoitetaan rikollista toimintaa, pahimmillaan terrorismia.

Suomessa on ollut useita match fixing tapauksia tai epäilyjä viimeisen kymmenen vuoden aikana. Osa tapauksista on johtanut tuomioihin, mutta edelleen tapausten tutkintakynnys on varsin korkea. Yhtenä syynä tähän on rikoslaissamme ilmenevät puutteellisuudet. Jos esimerkiksi huijauksen kohteena oleva seura ei harjoita elinkeinotoimintaa ei lahjomarikoksen tunnusmerkistö täyty.

Lausunnonantajat katsovat, että rahanpesuilmiön estämiseksi tarvitaan tehokas rikosoikeudellinen sanktiointi tilanteisiin, joissa urheilukilpailuja manipuloidaan tavoitteena saada voittoa vedonlyöntimarkkinoilla. Tarvitaan paitsi tehokas sanktiojärjestelmä, niin myös sellaisten esteiden purkamista, jotka hankaloittavat eri sidosryhmien tietojenvaihtoa kansallisesti ja kansainvälisesti.

Hallituksen esitys edellyttää yhdistysten pitävän ajantasaisia luetteloita edunsaajistaan. Edunsaajat pitäisi pystyä identifioimaan mikäli ilmoitusvelvollinen, kuten pankki, niitä pyytää. Yhdistysmuotoiset kansalaisjärjestöt ovat taloudellisilta ja henkilöresursseiltaan varsin pieniä eivätkä käytännössä aina ilmoita yhdistysrekisteriin muutoksia hallituksensa kokoonpanossa. Resurssipulan vuoksi ilmoitukset jätetään usein tekemättä, koska ne ovat maksullisia. Lausunnonantajat katsovat, että missään tapauksessa esityksellä ei saa lisätä kansalaisjärjestöjen hallinnollista taakkaa. Jotta yhdistykset voisivat noudattaa lakia, olisi

perusteltua luopua ainakin yhdistysrekisterin perimistä maksuista. Tehokkaampaa olisi sen sijaan viranomaisten järjestämä koulutus siitä millaisissa tilanteissa yhdistysten tulisi havaita omassa toiminnassaan mahdollisia varoitussignaaleja rahanpesuyrityksestä.

Helsingissä 16.11. 2016

Teemu Japisson

pääsihteeri

Valo

Suomen Olympiakomitea